

בית המשפט המחוזי בירושלים

23 בנובמבר 2011

ת"צ 11319-04-11 בראונר נ' Google Inc.

בפני כב' השופטת תמר בזק-רפפורט

Google Inc.

המבקשת

נגד

יונתן בראונר

המשיב

פסק-דין

1. בקשה לסילוק על הסף של תובענה ושל בקשה לאישורה כייצוגית (להלן – בקשת האישור ו- התובענה; בהתאמה), מן הטעם שאין היא באה בגדרו של פריט 1 לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן – החוק).

2. הבקשה לסילוק על הסף נסובה על בקשת האישור והתובענה, שבגדרן נפרשת טענת המשיב, יונתן בראונר (להלן – בראונר), מחברו של הספר "דברים שרואים שם" ובעל מלוא זכויות היוצרים בספר, כנגד המבקשת (להלן – גוגל), באשר להפרת זכויות יוצרים במסגרת פרויקט של המבקשת המכונה "גוגל ספרים", ובשמו הבינלאומי "Google Books".

3. כנטען בבקשת האישור ובתובענה, במסגרת פרויקט "גוגל ספרים" סורקת גוגל ספרים במלואם ויוצרת עותק דיגיטלי של הספרים, אשר נשמר בשרתי מחשב שבשליטת גוגל. עותק זה מוצג על-ידי גוגל לגולשי האינטרנט באופנים שונים. כנטען, עם סריקת הספרים פונה גוגל לבעלי זכויות היוצרים ומציעה להם להצטרף ל-"Google Books Partner Program" (להלן – תכנית השותפים). במסגרת תכנית זו, מוצע לבעלי זכויות יוצרים המעוניינים בכך לשלוח לגוגל עותק דיגיטלי ופיזי של הספר, על מנת שיוצג ברשת באופן מקוון, כך שקורא שיאתר ספר מסוים ב"גוגל

ספרים", יראה תצוגה מקדימה של הספר, בהיקף כפי שייבחר בעל הזכויות בו, ייחשף לקישורים (לינקים) לרכישת הספר בחנויות מקוונות ובהתאם לרצון בעל הזכויות, גם לקישור המותאם אישית לפרטי הספר. על-פי הנטען בבקשת האישור ובתובענה, באותם מקרים שבהם לא מתקבל מענה חיובי להצעה להצטרפות לתכנית השותפים, נכלל עותק דיגיטלי של הספר במאגר "גוגל ספרים", כך ש"כאשר מתבצע חיפוש של טקסט באחד מהספרים נשוא התביעה, יציג "גוגל ספרים" את פרטי הספר (שם הכותר, שם המחבר, שם המוציא לאור, שנת ההוצאה לאור וכיוצ"ב) וכן תצוגה מוגבלת... עד שלוש מובאות – קטע הכולל 2-3 שורות) לכל חיפוש...." (סעיף 38 לכתב התביעה). לטענת בראונר, משנעשים הדברים ללא הסכמת בעלי הזכויות, הרי שמדובר בהפרת זכויות יוצרים. כן נטען, כי מדובר בעשיית עושר ולא במשפט. חברי הקבוצה שאותם מבקש בראונר לייצג הינם מוציאים לאור ומחברים, שהינם בעלי זכויות יוצרים בספרים על-פי דין, ואשר זכות היוצרים שלהם ביצירתם הופרה על ידי הנתבעת בקשר עם פרויקט גוגל ספרים.

4. בבקשתה לסילוק על הסף טוענת גוגל, כי נושא התובענה כפי שהוצג על ידי בראונר איננו נופל לגדר אחד העניינים המנויים בתוספת השניה לחוק, ומשכך לא ניתן לעתור לתובענה ייצוגית בעטיו. לטענת המשיב, מדובר בנושא הבא בגדרי פרט 1 לתוספת השניה, משכך יש לדון בבקשתו ובתובענה לגופה.

דיון והכרעה

5. ככלל בקשה לסילוק על הסף של בקשה לאישור תובענה כייצוגית תתקבל במקרים חריגים (רע"א 8332/96, 8377/96 שמש נ' רייכרט, פ"ד נה(5) 276, 291 (2001)). אחד המקרים אשר בהם ניתן לשקול חריגה מכלל זה, הוא מקרה שבו נראה כי קיימת טענה של ממש, הדורשת בירור פשוט יחסית, ואשר עשויה להביא לסיום התביעה בשלב מקדמי (רע"א 2022/07 הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ נ' אר און השקעות בע"מ (פורסם במאגרים; 13.8.07)). כך הוא במקרה דנן, כאשר השאלה האם התובענה איננה מסוג העניינים המנויים בתוספת השניה לחוק, ניתנת להכרעה ללא בירור מורכב (ראו עניינים מסוג זה, כדוגמה לחריג לכלל בדבר אי סילוק על הסף, בעניין רע"א 5154/08 קוטס פורר גבאי את קסירר רו"ח נ' קדמי (פורסם במאגרים; 2.4.09); ת"צ 25015-10-10 דאוס נ' סיטיפס בע"מ (פורסם במאגרים; 11.5.11) (להלן – עניין סיטיפס)). בהתאם לכך, תידון הבקשה לסילוק על הסף דנן. יצוין כי כעולה מהודעות המשיב מיום 25.9.11 ומיום 22.11.11, לעת הזו ועל רקע

החלטות דיוניות שניתנו, אין הוא מתנגד כי הבקשה לסילוק על הסף תידון, כשלעצמה, בטרם דיון לגוף העניין.

6. יוער עוד, כי ראיתי לדון בבקשה לסילוק על הסף לגופה, אף שאיננה נתמכת בתצהיר, אחר שהעובדות שבבסיס הבקשה לסילוק על הסף ואשר הביאו למסקנה אליה הגעתי בעניין, אינן שנויות במחלוקת ומבוססות בעיקרן על האמור בתובענה ובבקשה לאישורה כייצוגית.

7. סעיף 3(א) לחוק קובע את גדר העניינים שניתן לבררם במתכונת של תובענה ייצוגית:

”לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בעניין שנקבע בהוראת החוק המפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית...”.

הוראה זו המגדירה “רשימה סגורה” של עניינים, אשר רק ביחס אליהם ניתן להגיש תובענה ייצוגית. קודם שנחקק החוק, נשמעו בפסיקה גישות שונות בעניין זה, אלו המרחיבות ואלו המצמצמות גודלי תובענה ייצוגית למקרים שהותרו במפורש בחקיקה ראשית. בית-המשפט העליון הכריע בין גישות אלה, ברוב דעות, בעניין רע”א 3126/00 מדינת ישראל נ’ א.ש.ת. ארגון פרויקטים וכוח אדם בע”מ, פ”ד נז(3) 220 (2003) לכיוון שאיננו מרחיב, והוגבלה האפשרות לעשות שימוש בתקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי תשמ”ד-1984, לצורך הגשת תובענות ייצוגיות. אף בהליך שקדם לחקיקת החוק נשמעו שתי עמדות בעניין גודלי תחולתה של תובענה ייצוגית, וסופם של דברים, שהועדפה גישה שעל-פיה בשלב ראשון תותרנה בחוק תובענות ייצוגיות אך בעניינים מסוימים שהוכרו בדין. עם זאת, הובהר בדברי ההסבר להצעת החוק הממשלתית כי מדובר ב”מודל הדרגתי שבסופו יוספו בשלבים עילות, נושאים ותחומים” (ראו: תזכיר חוק תובענות ייצוגיות, התשס”ה-2005, ע’ 14, וכן דברי הסבר לסעיף 3 להצעת חוק תובענות ייצוגיות, התשס”ה-2005, ע’ 233). הלכה למעשה, העולה מהוראת סעיף 3 לחוק כפי שהובאה לעיל הוא כי “לא בכל עניין ניתן להגיש תובענה ייצוגית, ומה שלא הותר במפורש אסור” (רע”א 2598/08 בנק יהב לעובדי מדינה בע”מ נ’ ליאור שפירא (פורסם במאגרים, 23.11.10); להלן – עניין בנק יהב). משכך, יש לבחון האם התובענה דנא באה בגדרי מה שהותר במפורש, שאלמלא כן, דין הבקשה והתובענה לסילוק על הסף.

8. בענייננו מבקש בראונר לסמוך את התובענה הייצוגית על פריט 1 בתוספת השניה לחוק, שזו לשונו:

”תביעה בין עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו”.

9. הצדדים חלוקים בשאלה האם ניתן לראות בבראונר ובחברי הקבוצה הנטענת, בעלי זכויות היוצרים, כ”לקוח” של גוגל לצורך הליך זה, על-פי פרשנות נכונה של פריט 1 לתוספת השניה לחוק, והאם מדובר בתביעה שהיא “בקשר לעניין שבינו [העוסק] לבין הלקוח”.

10. ככלל, פריט 1 לתוספת השניה לחוק עוסק בעניינים הנושאים אופי צרכני. מדובר בפריט שהוסף על מנת לאפשר ניהול תובענות הנושאות אופי צרכני על דרך תובענה ייצוגית, אף אם העילה איננה נובעת מחוק הגנת הצרכן, תשמ”א-1981, ואף אם מדובר בלקוח שאינו בא בגדרי “צרכן”, כאמור באותו חוק. בהקשר זה נקבע, כי את המושג “לקוח” יש לפרש על-פי פשוטו, דהיינו; מי שרכש נכס או קיבל שירות מעוסק במהלך עיסוקו (בש”א (ת”א) 24655/06 פרחן נ’ מולטילוק בע”מ, פסקה 15 להחלטה (פורסם במאגרים, 9.2.09)). מסגרתו של פריט 1 הינה נושאים בעלי אופי צרכני, במשמעות הרחבה של מושג זה (ראו: ע”א 4696/08 גפני נ’ עמותת אגודת בעלי מוניות התחנה (פורסם במאגרים, 5.8.10); כן ראו דברי ההסבר להצעת החוק ולתזכיר, כפי שצוטטו בעניין גפני – תזכיר חוק תובענות ייצוגיות, התשס”ו-2006 מיום 28.2.05, בע’ 44; וכן עניין סיטיפס לעיל, בפסקה 12 לפסק-הדין).

11. מקובלת עלי טענת גוגל, כי שעה שמאפשרת היא איתור פרטים בקשר לספרים נושא הבקשה והתובענה, בהיקף כנטען כתובענה ובבקשה, הרי שהיחסים שבין המחבר - בעל זכויות היוצרים - לבין גוגל, אינם יחסים צרכניים שבין גוגל כעוסק לבין בעל זכויות היוצרים כלקוח. בעל זכויות היוצרים איננו לקוח של גוגל בשעה שנעשית פעולה כאמור, שכן הוא איננו רוכש נכס מגוגל ואיננו מקבל שירות של ממש מגוגל (ראו: עניין מולטילוק לעיל). כך, למשל, כאשר גוגל מאפשרת ללקוחותיה חשיפה לספרו של בראונר “דברים שרואים שם”, באמצעות מנוע החיפוש של גוגל, או במסגרת הפרויקט “גוגל ספרים”, ומתקבל שם המחבר, שם הספר, שם ההוצאה ושנת ההוצאה, אינני סבורה כי ניתן לסווג סיטואציה כזו כסיטואציה “צרכנית” מנקודת

מבטו של בראונר, ועל כן בראונר איננו לקוח של גוגל בסיטואציה זו. הוא איננו מקבל שירות מגוגל. הלקוחות, "משתמשי הקצה" של גוגל, הם אלו העושים שימוש במנוע חיפוש ומקבלים שירות מגוגל. במצב מעין זה, נכון יהיה יותר לסווג את בראונר, או כל בעל זכויות אחר דוגמתו, כספק של גוגל, באשר זו קולטת את פרי יצירתו ומעמידה אותו או את חלקו, במתכונת כזו או אחרת, לטובת ציבור לקוחותיה.

12. בתשובה לבקשה לסילוק על הסף טוענים ב"כ בראונר, כי יש לסווג את העניין כעניין צרכני, שכן גוגל מציעה לבעלי זכויות היוצרים הצטרפות לתכנית השותפים, ומציעה לבעלי הזכויות במסגרת זו שירותי פרסום. משכך, יש לראותה כמי שמצויה במערכת צרכנית עם בעלי זכויות היוצרים, אף אם לא התקשרו איתה בהסכם בסופו של דבר. עוד נטען, כי הלכה למעשה מעניקה גוגל שירות לחברי הקבוצה, אשר נמנעו מלהצטרף לתכנית השותפים, על דרך פרסומם של הספרים באמצעות פרויקט "גוגל ספרים".

13. אינני מקבלת את הטענה, כי הלכה למעשה מעניקה גוגל שירותים גם לבעלי זכויות יוצרים שלא הצטרפו לתכנית השותפים. כפי שמציינת גוגל בצדק, נראה כי מדובר בטענה שחידש מר בראונר בתשובה לבקשה לסילוק על הסף, והיא נראית כטענה מלאכותית, שלא באה לעולם אלא כדי להתמודד עם הבקשה לסילוק על הסף, אחר שבראונר עצמו איננו רואה את גוגל כמי שמעניקה לו שירות כיום, משאיננו חלק מתכנית השותפים. כך, בבקשת האישור תואר השירות המוצע לבעלי זכויות היוצרים בידי גוגל באופן הבא: "...גוגל מציעה כי תספק לבעלי זכויות היוצרים שירותי פרסום, כך שמשתמשי הקצה של גוגל בכל רחבי העולם יוכלו להיחשף ליצירותיהם ויוכלו לקבל קישור (Link) לרכישתן" (סעיף 66 לבקשה וסעיף 53 לתובענה). אלא ששירותי פרסום אלו ניתנים אך ורק למי שהוא חלק מתוכנית השותפים, כלומר, מי שהסכים לפעילותה של גוגל במסגרת "גוגל ספרים", וממילא איננו חלק מן הקבוצה אותה מבקש בראונר לייצג בהליך זה. אשר לבראונר ולחברי הקבוצה הנטענת – אלו אינם נהנים משירות הפרסום האמור, שכן על-פי האמור בכתב התביעה: "כאשר מתבצע חיפוש של טקסט באחד מהספרים נשוא התביעה, יציג "גוגל ספרים" את פרטי הספר (שם הכותר, שם המחבר, שם המוציא לאור, שנת ההוצאה לאור וכיוצ"ב) וכן תצוגה מוגבלת ... עד שלוש מובאות – קטע הכולל 2-3 שורות) לכל חיפוש...." (סעיף 38 לכתב התביעה). הא ותו לא. שירות הפרסום הניתן לחברי תכנית השותפים, הכולל לינק לרכישה מקוונת וחשיפת היצירה בהיקף כפי שיבחר בעל הזכויות, איננו ניתן למי שאינם חברים בתכנית זו. אינני סבורה כי ניתן להגדיר את תוצאות החיפוש המתקבלות

בידי מי שמחפש טקסט באחד הספרים נושא התביעה, בהיקף מצומצם כאמור בסעיף 38 לכתב התביעה כפי שהובא לעיל, כ"שירות פרסום" שמעניקה גוגל לבעל זכויות היוצרים.

עיקרו של פרויקט "גוגל ספרים" בהנגשת מידע למשתמשי מנועי החיפוש של גוגל. הגדרת החשיפה המינימאלית שלה זוכה ספר שאיננו חלק מתכנית השותפים, כמתואר בכתב התביעה, כשירות פרסום לבעל זכויות היוצרים, תוך ניסיון להקנות לענין נופך צרכני, נראית בעיני מלאכותית. אמנם ייתכן שהכללת הספר במאגר, לצד חשיפה בהיקף מוגבל כאמור, מקימה לבעל זכויות היוצרים יתרון כלשהו. למשל, אדם שזוכר את שם הסופר ושכח את השם המדויק של הספר, יכול "לקצר תהליכים" באיתור הספר. אולם מדובר בענין שולי, אשר לדעתי איננו עולה כדי יצירת יחסי עוסק-לקוח בין גוגל לבין בעל זכויות היוצרים, ואיננו עושה את הענין שבפני לסוגיה צרכנית. אלמלא כן, יש לומר כי הכללת ספר בקטלוג של ספריה, מקימה אף היא יחסי "עוסק-לקוח" בין הספרייה לבין בעל זכויות היוצרים ויוצרת סיטואציה "צרכנית". לטעמי, לא כך יש לסווג את העניין.

14. בהתייחס לטענתו השניה של בראונר, כי השירותים המוצעים לבעלי זכויות היוצרים במסגרת תכנית השותפים הם אשר מקימים יחסים צרכניים בין גוגל לבין בעלי זכויות יוצרים, גם אם אלו בחרו שלא ליטול חלק בתכנית השותפים, משיבה גוגל בשניים: ראשית, לגישתה, תכנית השותפים איננה מקימה יחסים צרכניים בין גוגל לבין בעלי זכויות היוצרים, אלא יחסים עסקיים, יחסי שותפות הדדיים של "תן וקח". במסגרת יחסים אלה מעבירים בעלי הזכויות לגוגל עותק של הספר לסריקה ונותנים את הסכמתם לפרסום, וגוגל מצידה מאפשרת לציבור גישה לחלקים נרחבים יותר מהספר באמצעות מנוע החיפוש שלה ואף יוצרת קישור המאפשר רכישת הספר באופן מקוון. שנית, כנטען, אף אילו סווגו היחסים עם מי שנוטל חלק בתכנית השותפים כיחסים צרכניים, אין הדבר נוגע לתביעה דנן, המובאת בשמם של מי שנמנעו מליטול חלק בתכנית השותפים וממילא אינם חלק מן הפרסום הניתן במסגרת תכנית השותפים, על דרך העמדת קישור לרכישה מקוונת.

15. אינני סבורה כי יש צורך להכריע בהליך שבפני בטענתה הראשונה של גוגל, באשר לאפיון מערכת היחסים עם חברי תכנית השותפים, כמערכת עסקית השוללת תובענה ייצוגית. זאת אחר שמקובלת עלי טענתה השניה, החליפית, של גוגל, כי התובענה והבקשה דנן נסובות באופן ברור על אלו שאינם נמנים על תכנית השותפים,

ועניינה של התובענה לגופה איננו נוגע בטענות כנגד השלב המקדמי שבו, כנטען, פונה גוגל לכלל בעלי זכויות היוצרים, לרבות לאלו שבהמשך לא ימנו על תכנית השותפים.

16. משכך מתבקשת המסקנה, כי בראונר וחברי הקבוצה שלא הצטרפו לתכנית השותפים, אינם לקוחותיה של גוגל בכל הנוגע לעניין נושא תביעתם, ולכן אין העניין בא בגדרי התוספת השניה לחוק.

17. בהקשר זה יש להבהיר, כי נושא התביעה איננו טענותיהם של בראונר והקבוצה הנטענת כנגד גוגל בדבר פגיעה בזכויותיהם כלקוחותיה של גוגל, בהיותם "משתמשי קצה" של גוגל, ואף איננה נסובה על השלב המקדמי לכניסה לתוכנית השותפים. הטענה היא כנגד פגיעה בזכויות חברי הקבוצה הנטענת כבעלי זכויות יוצרים בעת העלאת עותק דיגיטלי של הספרים לשרתי המחשב שמטעם גוגל וחשיפתם ללקוחותיה של גוגל. כלומר הטענה היא, למעשה, בכובעם של חברי הקבוצה הנטענת כספקיה של גוגל, ועל פיה עושה גוגל עושה שימוש בזכויות יוצרים שלא כדין. טענה זו איננה טענה צרכנית ואיננה נוגעת ליחסי עוסק-לקוח בין הצדדים. משכך, אין היא באה בגדרי פריט 1 לתוספת השניה לחוק.

18. בראונר מבקש להיבנות מפסיקות שונות של בתי המשפט, אשר הרחיבו, לטעמו, את גדרו של פריט 1 לתוספת השניה, ואשר מהן נטען כי יש להקיש אף בענייננו.

כך, הפנה בראונר לעניין בנק יהב, שהוזכר לעיל, אשר בו נקבע כי תביעתו של נושה שהטיל עיקול על חשבון בנק של חייב, כנגד הבנק כמחזיק, ניתנת לבירור כתובענה ייצוגית. בהקשר זה נפסק, כי יש לראות בנושה המעקל כלקוח של הבנק המחזיק, לצורך פריט 1 ופריט 3 לתוספת השניה לחוק. ואולם, המעיין בפסק-הדין בעניין בנק יהב לפרטיו, ייווכח כי סיווגו של נושה-מעקל כ"לקוח" של הבנק לצורך התוספת השניה לחוק, נגזר במישרין ובאופן ייחודי ממעמדו הציבורי המיוחד של בנק. בהתאם לכך הובהר בעניין בנק יהב, כי כאשר מדובר במחזיק שאינו בנק או גוף דומה, אין לראות בנושה-המעקל לקוח של המחזיק, לצורכי התוספת השניה לחוק (ראו: פסקה ל"ג לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין). שנית, אף בהיבט נוסף אין הנדון דומה לראיה. נושה-מעקל נהנה באופן ישיר משירותיו של הבנק, שכן העיקול נרשם על זכויותיו של לקוח הבנק. לא כך בראונר וחברי הקבוצה הנטענת, אשר גוגל איננה

מעמידה שירות של ממש לרשותם, ולקוחותיה הם משתמשי הקצה, ולא בעלי זכויות היוצרים.

אף אינני סבורה כי ניתן להקיש לעניינינו אף מהליכים אחרים בהם סווג מעשן פסיבי כלקוח של מועדון או של בר (ראו: ת"צ 53364-11-10 טייב נ' פאב מסעדה כאמל בע"מ (פורסם במאגרים, 28.8.11); וכן ת"צ 4398-09-08 ליטבין נ' בלה שלומקינס בע"מ (פורסם במאגרים, 30.1.11)). אדם הבא בשערי מועדון או בר הינו לקוח מובהק של בית העסק. הוא מגיע למקום כדי לקבל שירות או לרכוש מוצר. במצב שבו הוא נחשף, בהיותו לקוח של המקום, לעישון של אחרים, מדובר בעניין שהוא אינטגרלי למגעיו הצרכניים עם המועדון או הבר. בהתאם, סווג אירוע מעין זה ככזה הבא בגדרי פריט 1 לתוספת השניה לחוק. פרשנות אחרת הייתה יוצרת הפרדה מלאכותית של חלק מן היחס הצרכני שבין הלקוח לבין בית העסק, אותו חלק שעניינו עישון פסיבי, באופן שיביא לסיכול היעד הצרכני שבבסיס פריט 1 לתוספת השניה לחוק.

הוא הדין בגביית מס בולים לטובת המדינה במהלך מכירת רכב. גם כאן הלקוח, רוכש הרכב, מקיים יחס צרכני ברור עם מוכר הרכב. גביית המס הינה חלק בלתי נפרד מיחס זה ושליפתה ממכלול ההתקשרות ככזו שאיננה חלק מן היחס הצרכני שבין הצדדים תהא מלאכותית. משכך, טענה בדבר אופן גביית המס בידי המוכר, הוכרה ככזו הבאה בגדרי פריט 1 לתוספת השניה לחוק (ת"א 1765/03 (בש"א 13037/03) שוהם נ' כלחוביל בע"מ (פורסם במאגרים, 19.1.09)). לא כך בענייננו. המשיב, מר בראונר, איננו לקוח של גוגל או של "גוגל ספרים" כאשר זו עושה שימוש בספריו, כנטען, במסגרת הפרויקט הנדון. כאמור, לב העניין הוא בהעמדת חלקים מן הטקסט שבספר לטובת משתמשי גוגל, הם לקוחותיה. מר בראונר איננו בא בתלונה בשם המשתמשים, הלקוחות, אלא בשם בעלי זכויות היוצרים, הספקים, ומשכך אין בקשתו ותביעתו באים בגדרו של החוק, כעולה מסעיף 3 ומן התוספת השניה לחוק.

19. בטרם סיום אציין, כי להבנתי בבואנו לגדור את גדרי פריט 1 לתוספת השניה לחוק, השאלה העיקרית איננה אך האם נכון ויעיל לברר את טענות התובע במקרה הפרטני שבפנינו על דרך של תובענה ייצוגית. בעניין בנק יהב נקבע כי: "העובדה שתובענה ייצוגית עשויה להיות מנגנון יעיל ורצוי בנסיבות מסוימות כשלעצמה אינה מספקת כדי לאשר תובענה כייצוגית" (פיסקה כ"א לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין, וכן ראו סעיף 10 להחלטה בעניין סיטיפט). מסקנה זו מתחייבת מכך שמכלול הוראות החוק ודברי ההסבר עולה, כי בכוונת מכוון לא הביא המחוקק בגדרי

התוספת השניה עניינים מסוימים, מתוך מטרה לפתח תחום זה בהדרגה ובמידת הצורך להוסיף על העניינים שבתוספת השניה במהלך השנים. יש לבחון, אפוא, את העניין מנקודת מבט רחבה יותר, ולשקול האם יש להרחיב את גדרי תחולת פריט 1 אל עילות שאינן צרכניות מטבען, דוגמת העילות הנטענות כאן, כאשר במהותן משקפות הן טענות של ספק ולא לקוח/צרכן.

משאוחזים אנו בגישה, אשר על-פיה בשלב זה תובענות ייצוגיות תוגבלנה לעניינים שהוגדרו במפורש בחוק, אין להביא בגדרם טענות של ספקים. אין דינן של טענות ספק כטענות לקוח. דרכן של טענות לקוח, טענות צרכניות, שעלולות הן שלא להגיע לבירור משפטי, אף אם מדובר בטענות רציניות ומוצדקות, אם מחמת משקלה הנמוך של הפגיעה בלקוח הבודד (אף שעשויה היא להצטבר לסכומים גדולים בראייה כלל משקית), ואם מחמת יכולותיו המצומצמות ועניינו המוגבל של הלקוח הבודד להביא את עניינו בפני בית-המשפט. מאידך גיסא, טענותיו של ספקים שונות באופיין, ככלל, מטענות לקוחות וצרכנים. לזה, דרך כלל, עוצמה כלכלית משמעותית יותר מלצרכן הבודד ואף הפגיעה צפויה היא מוגברת ומשמעותית, באופן שסביר להניח שעיקר העוולות כלפי ספקים תמצאנה תיקונן בהליכי תביעה רגילים. לפיכך, נחיצותן של תובענות ייצוגיות לצורך מיצוי זכויות ספקים, איננה מבין הראשונות במעלה, וככלל נופלת במידה ניכרת ממידת נחיצותן של תביעות צרכניות. משכך סבורה אני, כי אין הצדקה לפרש את פריט 1 לתוספת השניה ככזה החל על תביעת ספקים נעדרת אופי צרכני, ולו במובן הרחב, כגון התביעה דנן.

20. תוצאת הדברים היא, שיש לסלק את הבקשה ואת התובענה על הסף, משחמת שאין הדין מתיר תובענה ייצוגית בעניינים נושא התובענה.

המשיב ישא בהוצאות המבקשת בסך 10,000 ₪.

ניתן היום, כ"ו בחשוון תשע"ב, 23 בנובמבר 2011, בהעדר הצדדים.

תמר בזק רפפורט, שופטת